

ORMANLARIMIZ YANMASIN

29 EKİM 2020

Orman Yangınlarında Çare Nedir

Duygu SUCUKA / 24 Mayıs 2020

-21 Mayıs 2020, Bursa'da orman yangını çıktı
-21 Mayıs 2020, Uşak'ın Banaz ilçesinin ormanlık alanında yangın çıktı
-20 Mayıs 2020, Muğla ve Kütahya'da orman yangınları çıktı
-8 Nisan 2020, Muğla'da 2020 yılı içinde 33 adet orman yangını çıktı (haberler.com)
Geçmiş yıllara bakılacak olursa sayısız orman yangını, günlerce söndürülemeyen yangınlar görülmekte. Bu yangınların kor ateşinin yüreğimizde küllenmesi ne kadar acı, ne kadar büyük sızı, ne kadar zor. O güzelim ormanlar yandıkça duyarlı vatandaşın yüreği yanıyor yanan yerlerle birlikte.

2019 yılında sadece İzmir'de, çok futbol sahası büyüklüğünde orman yanmıştı (18-20/08/2019 tarihindeki İzmir-Menderes yangınında yanan orman alanı miktarı Ormancılar Derneğince 6.647 hektar olarak rapor edilmiştir). Kim yaktı, kasıt mı, ihmal mi, sorumlular bulundu mu? Tüm sorular havada duruyor vatandaş için.

Geçen sene yoğun yangınlar yaşanınca Tarım ve Orman Bakanı 'yangın söndürme uçakları arızalı hangarda bekliyor' demişti. Şimdi sezon açılıyor, hangarda arızalı bekleyen uçaklar onarıldı mı acaba?

Bu yangınlar araştırılmıyor, yakanlar bulunmuyor, sorumlular yargı önüne getirilmiyor. Yayla zamanlarında, göç yollarında Yörük vatandaşın sürüsü bir ormana kazara az bir zarar vermişse dünya kadar cezalar kesiliyor ama yetişmiş ormanlar kasıtlı olarak yakılıp kül ediliyor, yapanlar tespit dahi edilmiyor, edilemiyor. Bugün de aynı anlayış devam ediyor mu bilinmez ama geçmişte, Orman Bakanlığı orman varlığı için keçi varlığının yok edilmesinden yana tavır sergilemekte idi. Yörükler hep söylerler, 'bu ormanları bize teslim etseniz, biz koruruz, orman hiç zarar görmez' diye. Ama güzel ülkemizde kim ne der, kim ne yapar, bir doğru karar vereni ararsınız hep.

O güzelim ormanların yakılıp kül edilmesine hangi muhalefet partisi araştırma önergesi vermiştir ya da vermiş midir? Bilinse iyi olur.

Daha önceki orman yangınlarının sebeplerinin tespiti ve faillerinin bulunması için, Tarım ve Orman Bakanlığı ne gibi tedbirler aldı acaba? Açıklanması kamuoyu vicdanını rahatlatır.

Geçen yıllarda çok ciddi orman yangınları oldu. Bunlardan birisi Kütahya Domaniç idi, 800 hektar alanın yandığı belirtilmişti. Kontrol altına alınması bir hafta süren yangında köylü kadınlar bile söndürme çalışmalarına destek vermişti.

İster istemez düşünüyorsunuz 'birileri kasıtlı yakıyor bu ülkeyi' diye. Her orman yangınının sorulup araştırılması şart. Orman yangını olduktan sonra yeniden dikim için önce toprak dinlensin diyor uzmanlar. Sonra ekilen ağaçlar tutmayabiliyor. Tutsa da bir ormanın yeniden kendine gelmesi, orman olması 20 seneyi, 30 seneyi buluyor.

Kim yaktı, kim yaptı, ormanın katili, katilleri kimler, bunu alınacak sıkı tedbirlerle tespit etmek devletin işidir. Bunun için orman güzergâhlarında karayollarındaki mobeseler artırılabilir, merkezi bir sistemden yaz sezonu boyunca oluşturulacak ekip ile gerekirse uydudan sürekli izlenebilir. Ormanlara, orman yollarına, orman köylerine mobeseler konulabilir.

Ormanlar milli servettir, yanması çok büyük kayıptır. Ayrıca ormanda yaşayan canlılar da, yaban hayatı da, tüm bir ekosistem yok oluyor orman yanınca.

Kamuoyunda maden arama şirketleri yapıyor veya imar amaçlı yapılıyor veya terör amaçlı yakılıyor diye çeşitli söylentiler mevcut. Geçen sene korkunç yangınlar oldu. Hala olacak mı? Biz bir şey yapamadan bakacak mıyız? Hiç mi ders alınmaz, hiç mi tedbir alınmaz? Bugüne kadar pek çok yangının çıkış sebebi bulunmadı, kimse yargı önüne çıkarılmadı. Çıkarıldıysa da kamuoyuna açıklanmalı.

Yörük ormana zarar veriyor diye bir anlayış var. Yörükler ise bunu kabul etmiyor. Koyun ve keçiler ormanın diplerindeki otları yedikleri için aksine yangın çıkmasının önüne geçiyor diyorlar.

Koruculuk sistemi gibi, Yörüklerden bir kısmına belli usule göre maaş verilse, dağlardaki ormanlarda koruyucu olma görevi istense. Yangın önlemede bir başka adım atılmış olur.

Devletin görevi, her bir orman yangınının sebebi her ne ise titizlikle, net bir şekilde açığa çıkarmak, benzer olayların yeniden yaşanmaması için gerekli tedbirleri almak, öte yandan kastı veya ihmali olanlara, sorumluluğu bulunanlara caydırıcı ceza verip önlemeye yönelik hareket etmektir. Ormanlarımızın kıymetini bilmedikçe korumasını da öğrenemeyiz.

Ağaçlandırma ve Ormana Sahip Çıkma Konusunda Bir Örnek Çalışma

2015 yılında Adıyaman Atatürk Barajı Havzasında 3 köyde, Orman İşletme Müdürlüğü'nün ağaç dikme etkinliğine Güneydoğum Derneği olarak dâhil olmuştuk. Orman vasıflı meyve ağaçları dikilecek köylü kadınlara dağıtımı yapılacak ve kazanç sağlamalarına vesile olunacaktı. Gönüllü yürüttüğümüz projenin adı 4K (Kırsalda Kadına Kazanç Kapısı) idi. Köylü vatandaşları bu çalışma için muhtarların öncülüğünde, seferber etmiştik. Ağaçlandırmayı Orman mensupları köylülerle birlikte yapıyor, köylüye az bir ücret ödüyorlardı.

2017 yılında Orman Bakanlığı, ağaçlandırma işlerini müteahhite vermeye başladı. Ondan sonrasında bizim 3 yıl üst üste dikmiş olduğumuz ve büyüme başlamış olan ağaçlar da kurudu. Müteahhit ne kadar ağaç dikti, bunun bakımı nasıl yapıldı, Bakanlıkla müteahhit arasındaki sözleşme neydi, müteahhit sadece ağacı dikip gitmekten mi sorumluydu bilinmedi.

Şayet o köylerde dikilen ağaçlar köylü vatandaşa, bilhassa da köylü kadınlara teslim edilmiş olsaydı, müteahhit devreye girmemiş olsaydı o ağaçlar bugün meyve veriyor olacaktı, belki de Adıyaman'da badem, ceviz, fıstık, menengic pazarları kurulacaktı. Hatta hedef yurt dışına ihracat idi.

Bu örnekten hareketle, ormanların bakım, dikim ve korunmasında yerel dinamikler, orman köyleri, ormanda yaşayan Yörüklerle elbirliği yapılır onlara görev verilirse daha sağlıklı sonuçlara ulaşmak mümkün olabilir.

Orman yapılması ya da ormanda ağaç dikilmesi işinin müteahhitte verilmesi, toplumda başka bir algı daha yaratmaktadır. Çok ihtimal dâhilinde olmasa da, ağaç dikmek için ormanı yakanların olabileceği algısı, söylentisi maalesef var.

Devletin Orman Yangınlarıyla Mücadelesi

Tarım ve Orman Bakanlığı'nın Orman yangınlarıyla mücadelede sahip olduğu imkânlar:

HAVA ARAÇLARI

2 adet amfibik uçak, 27 adet su atar helikopter, 1 adet yönetim uçağı, 6 adet idari helikopter, 1 adet insansız hava aracı, 10 adet drone

KARA ARAÇLARI

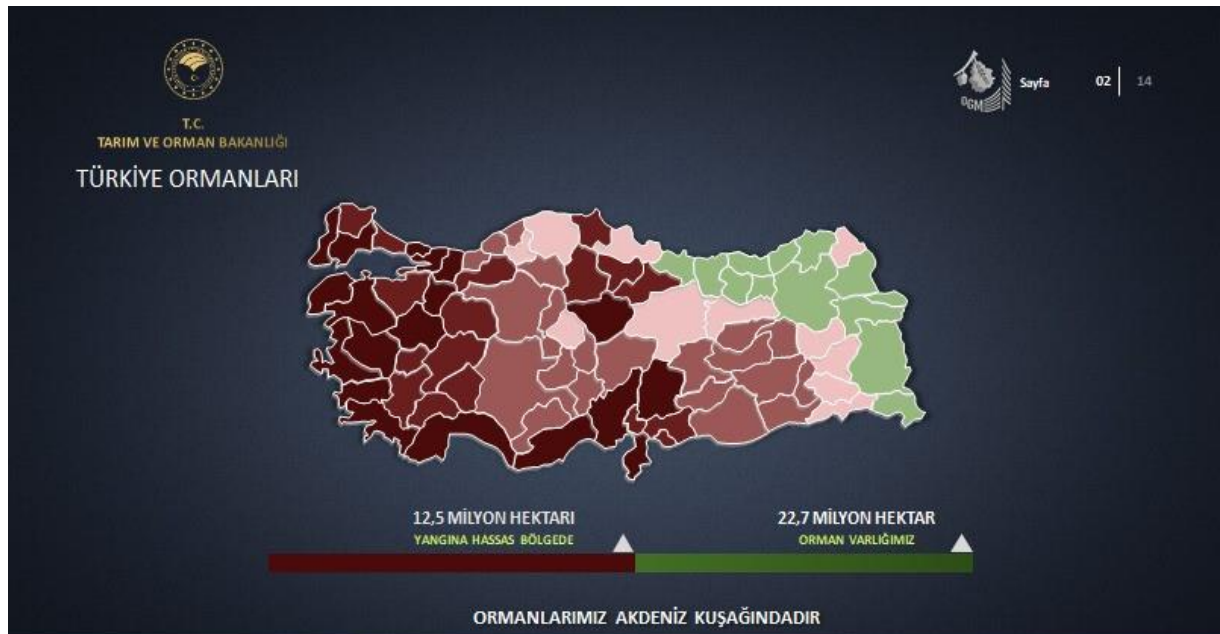
1072 arazöz, 281 su ikmal aracı, 2267 ilk müdahale aracı, 185 dozer, 473 diğer araçlar

EKİPLER

10545 yangın işçisi, 4110 teknik eleman, 6435 orman muhafaza memuru, 11500 gönüllü

Bu araçlar ve personel hangi bölgelerde yoğunluktadır, yangına müsait büyük ormanlık bölgelerde konuşlu mudurlar, bu önem arz etmektedir. Hava araçlarının yangın bölgesine intikal etmeleri sorun olmayabilir ama kara araçları ve personel yangın yerine ulaşınca kadar geç kalınmış olabilir.

Orman yangınları ile mücadelede helikopter ve uçak gibi ekipmanlardan yararlanılması oldukça önemlidir. Nitekim geçen yıl yangın söndürme uçağı kiralanmadığı için yapılan eleştirilerden ders çıkarılmış ve bu yıl 2 adet uçak kiralanmıştır. Ek olarak yangın belirleme ve takibinde insansız hava araçlarından (İHA) yararlanılmaya başlanmıştır. Uçak ve helikopterler yurtdışından sadece yangın mevsiminde kiralanmaktadır. Orman yangınları ülkemizin bir gerçeğı olup gelecekte yangın riskinin daha da yüksek olacağı dikkate alındığında, OGM' ye ait uçak ve helikopter filosunun kurulması ve bu konudaki uzmanlarının yetiştirilmesi artık bir zorunluluk haline gelmiştir. Bu konuda gerekenler gecikmeden yapılmalıdır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Sayfa

11

14

DÜNYADA ORMAN YANGINLARI

YUNANİSTAN

6 GÜN

1.220 HA

91

Kişi

KALİFORNİYA

30 GÜN

65 BİN

HA

14 BİN

EV

AVUSTRALYA

240 GÜN

11

MİLYON

HA

1 MİLYAR

HAYVAN

AMAZONLAR

AYLAR

4 MİLYON

HA

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Sayfa

10

14

EFFIS RAPORU VE FRA VERİLERİNE GÖRE AKDENİZ ÜLKELERİNİN SON 10 YILLIK ORTALAMA ORMAN YANGIN VERİLERİ (2009-2018)

Dünyada 2019'da Yaklaşık 12 Milyon Hektar Ormanlık Alan Yok Oldu

ABD'deki Maryland Üniversitesinden araştırmacıların yaptığı çalışmaya göre, dünya genelinde geçen yıl neredeyse 12 milyon hektar ormanlık alan yok oldu.

Araştırmada, geçen yıl çoğu tarım arazisi açmak için çıkarılan yangınlar nedeniyle ağaçların yok olduğu Bolivya'da, tahribat oranının oldukça yüksek olduğu belirtildi.

Yağmur ormanlarındaki ağaçların kesildiği Brezilya ile iklim değişikliği yüzünden çıkan yangınlarda ağaçların zarar gördüğü Avustralya'da orman kaybının yüksek olduğu kaydedildi.

Endonezya, Kolombiya, Gana, Fildişi Sahili'nde de önlemlerin ağaç kaybını düşürdüğü belirtildi. (Bianet.org)

**Gelecek nesillere
Daha yeşil bir Türkiye bırakmak için
dağ tepe ova tüm yurdu
ağaçlandırmalıyız.**

Ormancılık Amacı Dışındaki Faaliyetler

Son yıllarda ormanlık alanlarda madencilik, enerji tesisi, çöplük gibi tesislere verilen izin sayıları hızla artmıştır. Resmi ormancılık istatistikleri incelendiğinde orman içindeki bu tesislerin de yangınlara neden olduğu görülmektedir.

Örneğin; 2019 yılında enerji tesislerinden 94 adet ve çöplüklerden 39 adet yangın çıkarken, sigaradan çıkan yangın sayısı 46 adet ve piknik ateşinden çıkan yangın sayısı ise 28 adet olarak açıklanmıştır.

Görüldüğü üzere en bilinen yangın nedenlerinden çok daha fazlası orman içinde izin verilen ormancılık amacı dışındaki faaliyetlerden kaynaklanmaktadır

XX

2020 Yılında Ne Kadar Orman Yandı

Kamuoyunun orman yangınları konusundaki hassasiyeti ve özellikle yanan orman alanlarının imara açıldığı algısı dikkate alındığında OGM'nün şeffaflık ve kamusal denetim açısından yanan alan verilerini mümkün olan en kısa sürede, her yanan orman alanı için ayrı ayrı ve doğru rakamlarla paylaşması gerekmektedir. (TOD)

Orman yangınlarıyla ilgili verilen soru önergesini Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli yanıtladı.

Pakdemirli, 2 Ekim 2020 itibariyle “2020 yılında Türkiye genelinde toplam 2 bin 702 adet orman yangını meydana geldi. Toplam 12 bin 806.66 hektar alan zarar gördü” dedi. (bianet.org)

Toprağın en görkemli varlığı olan ağaçlara sevgi her gün daha çok artmalıdır.

KAYNAKLAR

Orman Genel Müdürlüğü
Türkiye Ormancılar Derneği
bianet.org